

מכון עתים: דו"ח הגיור לקראת חג שבועות תשס"ט 2009

כל הזכויות שמורות למכון עתים

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

מבוא

מכון עתים מטפל בשנים האחרונות בפניות רבות הקשורות לגיור בישראל: מספר הפניות הולך וגדל ומצוקת הפונים הלכה והפכה לתדירה וקשה יותר. הדו"ח שלפניכם חושף באמצעות מספרים, ציטוטים ומקרים לדוגמא תמונה קשה של מצב הגיור בישראל 2009.

עם זאת, חשוב לציין שלאורך הדרך כולה ובמשרדים השונים יושבים גם רבים וטובים העוסקים במלאכת הקודש של הגיור ברגישות, אהבה ורצון אמיתי להפוך את מסעם של המתגיירים אל חיק היהדות למזמין ונעים ככל האפשר. מטרת הדו"ח הזו היא לנסות ולהביא לידי כך שאותם אנשים טובים יפעלו בתוך מערכת מסודרת, הוגנת ומסבירת פנים שתאפשר להם להמשיך בעבודתם המסורה.

מכון עתים:

מכון יעוץ ומידע בנוגע למעגל החיים היהודי.

**המכון מטפל במעלה מ-1000 פניות בנושא גיור בשנה:
 הן לפני תהליך הגיור, במהלכו ולאחריו, הן לגבי גיורים בישראל**

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

דו"ח מכון עתים בנושא הגיור מצביע על שישה תחומים עיקריים בהן התגלו בעיות רבות בשנה האחרונה:

1. **ירידה מספר הגרים:** ירידה של כ-20% במספר המתגיירים במדינת ישראל באמצעות הגיור הממלכתי.
2. **ביטול גיורים:** תופעה חדשה של ביטול גיורים ע"י בתי דין (ראה נספח ב' לפסקי דין הקשורים לביטולי גרים).
3. **תפקוד לקוי של וועדת חריגים לגיור.**
4. **ליקויים במינוי דיינים ותפקודם.**
5. **תפקוד בעייתי של מערך הגיור.**
6. **קשיים בקבלת הכרה בגיור לגרים שהתגיירו בחו"ל.**

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

1. ירידה במספר הגרים

בשנה האחרונה (2008) חלה ירידה דרמטית במספר הגרים שעברו גיור ממלכתי במדינת ישראל. בשנת 2007, כ-7280 איש עברו גיור, בעוד שבשנת 2008, התגיירו כ-5321 איש בלבד. ניתן לראות כי חלה ירידה של 20% בקרב יוצאי ברית המועצות לשעבר אשר סיימו את תהליך הגיור הממלכתי (ירידה מ-1197 ל-933).

על-פי הסטטיסטיקות שבידי מכון עתים, כ-77% מהגרים יוצאי חמ"ע הן נשים המתגיירות לפני נישואיהן. בקרב יוצאי אתיופיה ירידה של למעלה מ-30% במספר המתגיירים, אך זאת ניתן לייחס לעובדה כי כיום כמעט ואין עליה מארץ זו וכן כי רוב רובם של העולים בחבל ארץ זה כבר עברו את תהליך הגיור וכיום מתגיירים מעטים שטרם עשו זאת. לעומת נתונים אלה בולטת העלייה במספרם של הגרים ה"אחרים" קרי ילדים מאומצים, בנות זוג מאירופה ומהפיליפינים וכיו"ב, פרואנים, בני המנשה, אנוסים מפורטוגל וכו'. בשנת 2007 היו 556 מתגיירים בקטגוריה זו לעומת 767 מתגיירים בשנת 2008. מספר המתגיירים בצה"ל עלה אף הוא בשנת 2008.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

טבלת נתוני גיור 1999-2008

שנה	סה"כ	אתיופים	חבר העמים	אחרים
1999	3648	2572	676	400
2000	2570	1084	906	580
2001	3816	1991	954	871
2002	4031	2643	890	498
2003	4550	2884	919	747
2004	3599	2399	684	516
2005	5279	3294	1165	820
2006	3811	2202	1020	589
2007	7280	5527	1197	556
2008	5321	3621	933	767

הנתונים נמסרו על-ידי בתי הדין לענייני גיור. הנתונים אינם כוללים גיורים במסגרת צה"ל.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

2. ביטול גיורים

על-פי כללי הדיון בבקשה לגיור – תשס"ו (ראה נספח א'), לבתי הדין המיוחדים לענייני גיור קיימת הזכות לבטל גיור. אולם, מהממצאים של מכון עתים מתברר שבבתי הדין לענייני גיור אין מדיניות אחידה לגבי ביטול גיור והדיינים חלוקים ביניהם: יש בהם הקובעים לעצמם נהלים עצמאיים לביטול גיור ויש הסבורים שאין להשתמש בכח זה אלא במקרים חריגים במיוחד. חוסר האחידות הזו במדיניותם של הדיינים פוגע בתפקוד בתי הדין ומקשה על המתגיירים.

בשנה האחרונה היו ניסיונות לבטל לפחות שבעה גיורים בבתי הדין הרבניים. בחמישה מן המקרים טיפל מכון עתים. להלן שלוש דוגמאות מתוכם:

- בית הדין הרבני בירושלים קבע שגיור אינו תקף משום שאביו של המתגייר היה רב רפורמי. המקרה נמצא כעת בערעור בבית הדין הגדול.
- בית הדין באשדוד קבע שרבנים ממערכת בתי הדין לגיור אינם רבנים כשרים לגיור (הקביעה אושררה בבית הדין הגדול). המקרה נמצא כעת בבג"ץ, שהוציא צו על תנאי (ב19 למאי, 2009) להשהות את ביטול הגיור לכ90 יום.
- בית הדין לגיור בירושלים (ב27.05.2008) ביטל גיורה של עולה מברית המועצות לשעבר על בסיס ההערכה שהאישה איננה שומרת מצוות.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

לצורך הדגמת אי האחידות בגישות הדיינים, יובאו להלן שני ציטוטים של שני הרכבים שונים בנוגע לביטולי גיור.

ציטוט ראשון, מתוך פסק הדין המתייחס למקרה השלישי שהבאנו לעיל:

"יש כאן חסרון מהותי בקבלת עול מצוות... אשר על כן הגיור בטל ומבוטל. יש לסגור את התיק ולא לאשר פתיחת הליך חדש תוך שנה הקרובה... הרבה ספקות נתעוררו בגיור זה ועל כן הגיור איננו תקף."

יש לציין שבמקרה זה, הגיורת נדרשה לבטל את חתונתה כשבוע לפני המועד המתוכנן.

ציטוט שני המציג גישה הפוכה, מתייחס למקרה שנידון באפריל 2009, בו מערך הגיור ניסה לבטל גיור אך הרכב הדיינים (הרב אב"ד בראלי, הרב צרפתי והרב בס) התנגד לכך:

"הלשון הקונסטטיטויבית בה נוקטים הכללים עשויה להטעות את מי שאינו מצוי בהלכה. בעולמו של המשפט העברי אין שום כח המסוגל להפוך יהודי, בין יהודי מלידה ובין יהודי שהוא גר צדק, לגוי. אפילו ירצה בכך היהודי, ואפילו יפלו עליו כל מימות שבעולם ויטבילו אותו לנצרות כל הכמרים של כל ע"ז שבעולם, יישאר יהודי; אפילו ירצה בכך גר הצדק, לא יוכל לחזור לאומתו הקודמת, להפוך את עורו ולהשיל את חברבורותיו; יהודי הוא, ויהודי יישאר, ואין כל דרך בעולם להסיר את יהדותו מעליו."

פשיטא היא שכוונת הכללים אינה להסמיך את בית הדין לבטל גיור במשמעות הפשוטה של מלים אלה, אלא לבדוק ולהצהיר האם הליך הגיור הוא תקף או בטל. שכן, יתכן מצב בו מתברר בדיעבד שהליך הגיור לא היה תקף מעולם, ואז יחליט בית הדין, כלשון הכללים, "לבטל את הגיור", רוצה לומר: לתת פסק דין דקלרטיבי הקובע כי הגיור מעולם לא היה תקף.

החלטה שכזו ניתנת, מטבע הדברים, במקרים חריגים, קיצוניים ובודדים בלבד, לאחר שהשתכנע בית הדין בקיומו של פגם ממשי בתוקף הגיור. בדרך כלל אין כל אפשרות להטיל דופי ביהדותו של אדם שכבר התגייר, ואפילו נפלו פגמים מסוימים בביצוע הליך גיורו"

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

מכון עתים מזהה מגמה של חשש בפנייה לתהליך הגיור בעקבות האפשרות החדשה לביטולם של גיורים, ומביע חשש עמוק מפני התרחבותה של תופעה מסוכנת זו. כמו כן, מבקש מכון עתים להתריע על כך שחוסר המדיניות העקבי בסיטואציות מעין אלו שהודגמו לעיל יוצר משבר אמון במערכת הגיור כולו.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

3. תפקוד לקוי של וועדת חריגים לגיור.

לפי כללי הדיון בבקשה לגיור – תשס"ו (ראה נספח א') המעוניינים להתגייר ואינם זכאים לאזרחות מתוקף חוק השבות נדרשים לעבור ועדת אישור מיוחדת – "ועדת חריגים לגיור".

בני זוג שאינם אזרחים, תיירים, וסטודנטים ללא תעודת זהות צריכים לעבור ועדה זו בכדי להתחיל את תהליך הגיור.

למרות הביקורת החריפה שספגה הועדה בועדת ביקורת המדינה באשר לתפקודה, הפונים לועדה עדיין אינם מקבלים מידע לגבי זכויותיהם ומעמדם:

- הועדה אינה מפרסמת את מועדי ההתכנסות שלה.
 - הועדה אינה מתכנסת באופן סדיר וקבוע.
 - המועמדים לגיור אינם מקבלים דיווח על התקדמות הדיון במקרה שלהם.
 - כאשר מועמד נענה בשלילה הועדה אינה מיידעת אותו באשר לסיבה בגללה נדחתה בקשתו ובכך מונעת ממנו מלהגיש ערעור, וזאת למרות שכללי הועדה קובעים כי יש לנמק את סיבת הדחייה. אי מתן הסבר לגבי סיבת הדחייה אינה מאפשרת הגשת ערעור המציג עדויות המתייחסות לדחייה ומחזקות את עמדתו של הנדחה.
- עיכוב הדיון יוצר מצב בלתי אפשרי עבור רבים המעוניינים להתגייר: הם אינם זכאים לאשרת עבודה בישראל, אינם יכולים להתחיל בתהליך הגיור ועלולים למצוא את עצמם כשוהים בלתי חוקיים לאחר תקופה מסוימת.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

ועדת בקורת המדינה קבעה בתאריך 17/12/2008 כי על מבקר המדינה לבקר את ועדת החריגים לגיור. ח"כ זבולון אורלב אמר:

" התוצאות של כל סביבת עבודת הוועדה הן בעייתיות מאד מבחינת לוח הזמנים ומבחינת תחושת האנשים... יש תחושה מאוד מאוד קשה... חשוב מאד שמבקר המדינה, שאמון כשליח המדינה, יבטיח שמלחמות היהודים לא יהרגו את עניין הגיור. כל נפש היא עולם מלא".

לידי מכון עתים הגיעו תלונות המלמדות שבחודשים מרץ – מאי 2009, ועדת חריגים לא נתנה מענה לפונים אליה.

לדעת מכון עתים, משרד מבקר המדינה אינו אוכף את דרישותיו. הוא לא חקר את ועדת החריגים למרות שקיבל על עצמו לחקור את ועדת החריגים ואת התנהלותה, ואף לא קבע לוח זמנים לתיקון הליקויים.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

4. ליקויים במינוי דיינים ותפקודם

במערך הגיור היום משמשים למעלה מ-20 דיינים במשרות חלקיות בלבד, אך גם בהיקף עבודה זה אין צורך: מכתב שהגיע לידי מכון עתים קובע שחלק מן הדיינים עסוקים, בעיסוקים שאינם במסגרת חוזה ההעסקה שלהם. במכתב שיצא מטעם נציבות שירות המדינה בתאריך 23/04/09, כתב נציב שירות המדינה:

"התברר כי חברים ויושבי ראש בתי הדין המיוחדים לגיור הועסקו אף בעבודת משרד מנהליות ו/או מטלות אחרות אשר אינן כלולות...בחוזה ההעסקה של העובדים."

למרות זאת, בשנת 2008 התמנו לבתי הדין לגיור עוד עשרה דיינים (על פי החלטת ממשלה המובאת בנספח), וכנראה יתווספו אליהם עוד עשרות דיינים מתנדבים.

עו"ד שמואל הולנדר התייחס לעניין מינוי הדיינים בתוכנית "נקודת מפגש" ששודרה ברשת ב' ביום 29/07/08:

"מינויים של הדיינים החדשים נעשה תוך הטעיה לכאורה של נציב שירות המדינה..קודם כל לגבי ועדת האיתור של הדיינים החדשים שמונו אז, ואני לא, איך אומרים, הוליכו אותי אכן שולל. אבל אני כשהתברר לי כשבעצם לקחו עבודה מהדיינים הותיקים כדי לתת לחדשים... זה בלתי אפשרי, זה לא חוקי ולא מוסרי אני לא מתיימר להיות רב ופוסק אבל נדמה לי שזה לא עולה בקנה אחד עם ההלכה".

מסתבר שהוספת דיינים היא לא פתרון לבעיית הגרים אלא פתרון לפרנסתם של דיינים נוספים.

ראה' נספח ד' – עתירה לבג"ץ למתן צו על תנאי וצו ביניים, דיינים מכהנים נגד ממשלת ישראל, מערך הגיור משרד ראש הממשלה, נציב שירות מדינה.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

5. תפקוד בעייתי של מערך הגיור

בשנת 2008 עבר מערך הגיור במדינת ישראל שינויים דרמטיים, במינהל ובמהות. בחודש יוני נקבע כי הרב חיים דרוקמן לא יכול להמשיך לעמוד בראש מערך הגיור, אולם על פי החלטת שר המשפטים ממשיך הרב דרוקמן בתפקידו. סגנו של הרב דרוקמן פוטר אף הוא, וכעת מנהל אגף הגיור במשרד רה"מ הוא מר שמואל (מולי) יסלזון. עד עתה נראה כי יסלזון פועל בנחישות לשיפור המצב במערך הגיור. ואולם:

- המערכת אינה מספקת למתגיירים מידע שקוף ואחיד לגבי תהליך הגיור. למתגייר אין כתובת למידע לגבי הנדרש ממנו, למי עליו לפנות והאם הדין בעניינו התקדם.
- המעוניינים להתגייר נדרשים לשירותיו של שליח בית הדין. באזור תל-אביב אין שליח במשרה מלאה למעלה משנה. היקף מצומצם זה של משרה מקשה על גרים רבים ומאריך את תהליך גיורם.
- טקס ברית המילה לגרים מתבצע אך ורק בעיר צפת.
- עיכוב במתן תעודות המרה למתגיירים: תעודת המרת דת נמסרת לגר לאחר השלמת תהליך הגיור. התעודה מאפשרת לגר להירשם כיהודי במרשם האוכלוסין, להינשא בנישואים יהודיים, לקבל דמי ביטוח לאומי ולעבוד באופן חוקי. סמכות החתימה על התעודות נתונה לסמכותו הבלעדית של ראש מערך הגיור – ולצערנו אישור שכזה אורך מספר חודשים.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

6. קשיים בקבלת הכרה בגיור לגרים שהתגיירו בחו"ל

גרים שעברו תהליך גיור בחו"ל מתקשים לקבל אישור מבתי הדין המאשר כי הם גיור כהלכה גם כאשר מדובר בגיור אורתודוקסי.

- הרבנות הראשית לא מפרסמת את רשימת הרבנים ובתי הדין בחו"ל המוכרים על ידם לצרכי גיור וכך המבקש להתגייר לא יודע מלכתחילה אם תהליך הגיור שהוא עובר יוכר על ידי מוסדות הדת בישראל.
- למרות שתיקון חוק השבות קובע כי כל מי שעבר גיור זכאי לעלות ארצה, מתבקשים הגרים לעמוד בקריטריונים בלתי סבירים ודרקוניים כדי לקבל אזרחות ישראלית.
- פסיקת בג"ץ משנת 2005 קובעת כי הקריטריונים של משרד הפנים לפרשנות "גר" הם פסולים. למרות שעברו ארבע שנים ממתן פסק הדין, משרד הפנים טרם קבע קריטריונים חדשים.
- בשנת 2008 הסכים שר הפנים מאיר שיטרית עקרונית לקריטריונים חדשים, אך עקרונות אלה אף דרקוניים יותר מאלו שנפסלו בשנת 2005, ועוד לא אושרו במשרד המשפטים. הדבר מביא לעיכוב בקבלת האזרחות הישראלית של המתגיירים מחו"ל.
- למרות שמבחינה משפטית נושא זה איננו בסמכות מערך הגיור, הוא מדגים היטב עד כמה מזלזלת מדינת ישראל במצבם של הגרים והגרים הפוטנציאליים.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

מכון עתיים: ניתן למצוא פתרונות לבעיות הגיור בישראל:

- הקמת רשות אחת שתרכז את הטיפול בגרים ובכל שלבי הגיור ותהווה כתובת לפניות הגרים, מהארץ ומחו"ל. רשות כזאת תמנע סחבת, בירוקרטיה וכפילויות בטיפול בגרים.
- מתן סמכות לרב הראשי בלבד לבטל גיורים והפקעת הסמכות לביטול גיורים מידי בתי הדין.
- ביטול ועדת חריגים והעברת הטיפול בלא-אזרחים המבקשים להתגייר בישראל לפיקוחה של רשות לענייני גיור שתהיה רשאית לדחות אדם רק אם הוכח כבעל עבר פלילי.
- קביעה של לוח זמנים לקבלת אישורי הגיור מיום הטבילה במקווה.
- קביעת קריטריונים על ידי משרד הפנים לקבלת אזרחות עבור גרים מחו"ל תוך כדי התחשבות במערך הגיור בקהילות ישראל בחו"ל.
- פרסום רשימת בתי הדין לגיור ברחבי העולם המוכרים על ידי הרבנות הראשית.

להבהרות ושאלות בנושא דו"ח הגיור

פנו לרב ד"ר שאול פרבר: 0524507305

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

נספח א' : כללי הדין בבקשות לגיור, התשס"ו-2006

כללי הדין בבקשות לגיור, התשס"ו-2006

בתוקף סמכותי כרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול) להלן - הרב הראשי, (אני מפרסם בזה את הכללים שעל פיהם יפעלו בתי הדין המיוחדים לגיור:

פרק א :אזורי הדין והסמכות המקומית

- א (1) .מקום הדין בבקשה לגיור הוא בית הדין של אזור לימודיו של המועמד לגיור או מקום מגוריו הקבוע של המועמד.
- ב (2) בתי הדין המיוחדים לגיור יושבו בחמישה אזורים:
- אזור ירושלים; אזור הצפון; אזור חיפה; אזור הדרום; אזור המרכז.
- ג (3) בלי לפגוע באמור בסעיף קטן, (2) הטיפול בעולים מאתיופיה יחולק לשני אזורים:
- א אזור הצפון;
- ב אזור הדרום.
- ד (4) כל שינוי בחלוקה זו ייקבע בידי ראש מערך הגיור באישור הרב הראשי.
- ה (5) הרב הראשי רשאי להורות כי בקשה לגיור של מועמד פלוני, תתברר לפני בית דין שאין מתקיים בו האמור בסעיף קטן (1) הוראה זו תינתן בכתב; בלא הוראה בכתב, לא יסטה בית הדין מכללים אלה.

פרק ב :הליכי קדם גיור

פתיחת תיק גיור

- א (1) .בבקשה לגיור יפרט המועמד לגיור) להלן - המבקש(את שמו, שמות הוריו, גילו, דתו, מצבו המשפחתי, משלח ידו, מקום הולדתו ומקום מגוריו, וכל פרט אחר שידרוש מערך הגיור; הבקשה תוגש בטופס שיקבע מערך הגיור ויצורפו אליו כל המסמכים שיידרשו שם.
- ב (2) על המבקש לציין בבקשתו אם הגיש בעבר בקשה לגיור בישראל או מחוצה לה, ואם כן, היכן הוגשה הבקשה ומה היו תוצאותיה.
- ג (3) לא תקובל בקשה לגיור בלא שהמבקש יצרף 1488u אליה תמצית רישום ממרשם האוכלוסין, שהופקה בתוך 3הימים שקדמו להגשת הבקשה; בתמצית הרישום יופיעו פרטים שידרוש מערך הגיור.

שליח-בית-הדין

- א (1) .לכל הרכב בית דין ימונה שליח-בית-דין; שליח-בית-הדין ישמש גם נציג מערך הגיור באזור פעילותו.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

(2) לאחר הגשת הבקשה לגיור יערוך שליח-בית-דין ריאיון מפורט עם המועמד, ואם יש לו בן זוג, גם עם בן זוגו; ככל שיידרש, יפנה שליח-בית-דין את המועמד, ללימודים לקראת גיור באחד הגופים העוסקים בכך.

(3) הגיע לידי שליח-בית-דין מידע המעלה חשש כי הגיור המבוקש קשור למעשים המנוגדים לחוק, יביא מידע זה לידיעת בית הדין.

אדם שאינו אזרח ישראל

ד (1). לענין כללים אלה, נתין זר - "אדם שאינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לשיבת קבע בישראל.

(2) לא יפתחו הליכי גיור לנתין זר, לא יפנה ללימודים בגוף המכין לקראת גיור, ולא יגוייר בידי בית הדין, אלא בנסיבות מיוחדות ובדרך המפורטת להלן.

(3) בנסיבות מיוחדות ולאחר שתוגש בקשה מנומקת בכתב לפתיחת הליכי גיור לנתין זר, תיבדק הבקשה בידי ועדת חריגים שחבריה יהיו נציג מערך הגיור שימונה בהסכמת הרב הראשי וישמש יושב ראש הוועדה, נציג הלשכה המשפטית של משרד הפנים ונציג הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה.

(4) ועדת חריגים תדון בבקשה ותודיע את החלטתה בכתב למערך הגיור ולמבקש; והוועדה תפנה לקבלת מידע מאת רשויות אכיפת החוק בכל הנוגע לתחולת ילקוט הפרסומים, 5500 כ"ט בשבט התשס"ו (2063 27.2.2006, סעיף) 2 ב (לחוק השבות, התש"י, 11950- אם בקשת המועמד נדחתה, רשאי המבקש לבקש מן הוועדה לשקול שנית את החלטתה, לאור נימוקים או עובדות חדשות, שלא היו קודם לפניה.

(5) אושרה כאמור בקשה לפתיחת הליכי גיור לנתין זר, תטופל בקשת הגיור ככל בקשה אחרת.

בירור יהדות לבן זוג

ה. מבקש אשר יש לו בן זוג שאינו מועמד לגיור יגיש עם הבקשה לגיור אישור מבית דין רבני בדבר יהדותו של בן הזוג; לא יובא מבקש לפני בית הדין בטרם הוגש לתיק בית הדין אישור כאמור.

הסכמה לגיור קטינים

ו. לא תידון בקשה לגיור קטין אלא אם כן צורפה לבקשה הסכמת האב והאם של הקטין או החלטה של בית המשפט לעניני משפחה, המאשר מראש את עריכת הגיור. **מקרים מיוחדים**

ז. בכפוף לסעיף ד, 'רשאי שליח-בית-דין במקרים מיוחדים, מנימוקים מיוחדים שיפורטו בכתב, ובהסכמה בכתב של ראש מערך הגיור, להפנות את המבקש לבית הדין, בלא לימודים באחד הגופים המכינים לגיור.

סיום הלימודים בגוף מכין לגיור והתייצבות לפני בית הדין

ח (1). עם סיום לימודי ההכנה לגיור יערוך u1513 שליח-בית-דין ריאיון מפורט עם המבקש, ואם יש לו בן זוג - גם עם בן זוגו, יקבל המלצות על אורח חייהם של המבקש ובן זוגו, ויפנה את המבקש לעמוד לפני בית הדין.

(2) במקרה שסבר שליח-בית-דין כי המבקש טרם סיים את הכשרתו לעמוד לפני בית הדין, יערוך שיחה עם המבקש, שבה יבהיר לו את הנדרש לקראת הבאתו לפני בית הדין; מבקש אשר שליח-בית-דין סבר כי אינו מוכן לעמוד לפני בית הדין, רשאי להגיש לשליח-בית-דין בקשה מנומקת בכתב שיציין בה כי ידוע לו ששליח-בית-דין סבר כי אינו מוכן לעמוד לפני בית הדין ולמרות זאת רצונו לעשות כן; במקרה זה יזמן שליח-בית-דין את המבקש לדיון לבית הדין יחד עם כיתתו של המבקש.

אחריותו וכשירותו של שליח-בית-דין

ט. לאחר כל ריאיון של שליח-בית-דין עם מבקש, יוציא שליח-בית-דין, בתוך שבעה ימים, סיכום ריאיון בכתב שיופץ למבקש, למנהל הגוף המכין, למורה המלמד את המבקש ולתיק בית הדין של המבקש.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

פרק ג: 'הדין בבית הדין

הרכב בית הדין

- י (1) . בית הדין ישב בהרכב של שלושה בכל מהלך הדיון.
 (2) דייניו בתי הדין המיוחדים לגיור ימונו בידי ועדה לאיתור מועמדים בהתאם להחלטת הממשלה מס' 4614 מיום כ"ד בכסלו התשס"ו (25 בדצמבר, 2005)
 (3) הרב הראשי ימנה בכל הרכב, אב-בית-דין שהוא בעל הסמכת כשיר לדיינות ממועצת הרבנות הראשית לישראל.

הליך טרום דיון

- יא (1) . נקבע תאריך להתייצבות המבקש לפני בית הדין, יציג שליח-בית-הדין לפני בית הדין קודם להתייצבות המבקש, את חוות דעתו בכתב על המבקש.
 (2) בית הדין יקבל מהמורה שלימד את המבקש חוות דעת בכתב על המבקש.

הדיון בבית הדין

- יב (1) . לא ידון בית הדין בבקשה לגיור בלי שהבקשה טופלה לפי כללים אלה.
 (2) לא יחליט בית הדין על גיור של המבקש בלא שמיעת המורה או המשפחה המאמצת או קבלת חוות דעתם בכתב על המבקש, על בן הזוג ועל הילדים, ובדיקת אישורי ועדת חריגים - אם יש צורך בכך על פי כללים אלה.
 (3) בית הדין יערוך פרוטוקול מלא של הדיון.

סיכום והחלטה

- יג (1) . לאחר שמיעת המבקש ידון בית הדין בבקשה, שלא בנוכחות המבקש.
 (2) בית הדין יהיה רשאי להתנות תנאים שונים בטרם יחליט לגייר את המבקש. תנאים אלה יירשמו בהחלטת בית הדין.
 (3) בתום הדיון, יכתוב בית הדין החלטה מנומקת.
 (4) החלטת בית הדין תינתן בנוכחות המבקש. מאוחר יותר תימסר החלטה בכתב לידי המבקש, למנהל הגוף המכין, למורה המלמד את המבקש ולתיק בית הדין של המבקש.

החלטה פה אחד

- יד (1) . ההחלטה לגייר את המבקש, ובכלל זאת מעמד קבלת מצוות, תינתן רק בהסכמה פה אחד של שלושת דייני הגיור היושבים בדיון.
 (2) נחלקו הדעות - תידחה בקשת המבקש לדיון נוסף.
 (3) במקרים שהתעוררה בהם מחלוקת מהותית בין דייני ההרכב יפנה בית הדין אל הרב הראשי בבקשה להעביר את הדיון להרכב אחר.

מעשה בית דין ותעודת המרה

- טו (1) . לאחר טבילה יחתום בית הדין על מעשה-בית-דין.
 רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

(2) נציג מערך הגיור שהוסמך על ידי הרב הראשי, יאשר בחתימתו כי הושלמו כל ההליכים לפי כללים אלה, ויעביר את תיק הגיור לאישור הרב הראשי; לאחר אישור הגיור כאמור, תימסר תעודת ההמרה למתגייר בצירוף תעודת מעשה בית הדין.

(3) במקרים שהתקבלה בהם החלטה בבית הדין כי על בני זוג להינשא כדת משה וישראל, לא תוצא תעודת מעשה – בית-דין בטרם בוצעה ההחלטה והופקד העתק הכתובה או אישור הרב עורך החופה, בתיק המבקש/ת.

ביטול גיור

טז (1). במקרים חריגים, שבהם סבר בית הדין כי יש מקום לדון בביטול גיורו של מתגייר, רשאי בית הדין לזמן לפניו את המתגייר.

(2) בכתב הזימון יפורטו הטעמים והעובדות אשר ביסוד הזימון.

ס"ח התש"י, עמ. 159'

2064 ילקוט הפרסומים, 5500 כ"ט בשבט התשס"ו 27.2.2006,

(3) מתגייר אשר זומן כדין לפני בית הדין ולא התייצב, רשאי יהיה בית הדין לדון בענינו בהעדרו.

(4) החליט בית הדין לבטל את הגיור ינמק את החלטתו וישלח את ההחלטה המנומקת למתגייר, לרב הראשי, לראש מערך הגיור ולמשרד הפנים.

(5) לאחר שפסק הדין המבטל את הגיור הפך לחלוט, יבטל ראש מערך הגיור את תעודת ההמרה שלפי פקודת העדה הדתית (המרה) 2 (להלן - פקודת ההמרה).

ערעור

יז (1). פסק דין של בית דין לגיור לדחיית בקשה לגיור או לביטול גיור, ניתנים לערעור לפני הרכב מיוחד של דייני בית הדין הרבני הגדול שיקבע הרב הראשי.

(2) ערעור כאמור יוגש בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום המצאת פסק הדין לידי המתגייר.

פרק ד: שונות

תקנות הדין

יח. תקנות הדין הרבניים בישראל - התשנ"ג, 3 יחולו, בשינויים המחויבים, על בתי הדין המיוחדים לגיור בכל עניין שאין לגביו התייחסות מפורשת בכללים אלה.

קבלת החלטות בית הדין

יט. המבקש זכאי לקבל את ההחלטות בעניינו וכן את הנימוקים להן.

כללי אתיקה לדיינים

כ (1). כללי אתיקה החלים על דיינים בבתי הדין הרבניים בישראל יחולו, בשינויים המחויבים, על דייני הגיור בבתי הדין המיוחדים לגיור.

(2) בלי למעט מן האמור לעיל, דיין בבית הדין לגיור

(א) לא ישוחח ולא יקבל מידע בקשר למבקש שענינו עומד או עשוי לעמוד לפניו, אלא במסגרת דיון מותב בית הדין או כפי שיחליט בית הדין;

(ב) לא ישוחח עם גורמים חיצוניים בתיקים התלויים ועומדים לפניו, ויימנע מלשאת ולתת עמם.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

ג (לא ישב בבית דין לגיור שהוא מחוץ למערכת בתי הדין המיוחדים לגיור, לא ייזום גיורים מחוץ למערכת ולא יסייע בגיורים אלה, הן באופן ישיר והן באופן עקיף, הן בישראל והן מחוץ לישראל, הן בשכר והן שלא בשכר, אלא באישור הרב הראשי.

עודת המרת דת

כא (1) . אישר הרב הראשי את הליך הגיור, יועבר האישור אל ראש מערך הגיור אשר הוסמך לפי סעיף 2 לחוק העברת סמכויות) ממונים על מחוזות וקציני מחוז, (התשכ"ד, -41964 לממונה על המחוז לפי פקודת ההמרה, לצורך מתן תעודת המרת דת.

(2) קיבל ראש מערך הגיור את אישור הגיור כאמור בסעיף קטן (1) ייתן למתגייר תעודת המרת דת, ויעביר העתק ממנה למינהל האוכלוסין במשרד הפנים ולתיק בית הדין לגיור.

(3) לא ייתן ראש מערך הגיור תעודת המרת דת, אלא על פי כללים אלה.

אצילת סמכויות

כב (1) . הרב הראשי רשאי לאצול לעובדי ציבור מסמכויותיו על פי כללים אלה.

(2) אצילת סמכויות תהיה בכתב, מוגבלת בזמן, ויפורטו בה הסמכויות המואצלות תוך הפניה לסעיפי כללים אלה.

(3) אין באצילת סמכויות כאמור, כדי לגרוע מכוחו של הרב הראשי לעשות שימוש באותן סמכויות.

בטלות

נג. כללי הדין בבקשות לגיור, התשס"ד, 5 בטלים מיום פרסומם.

י"ז בשבט התשס"ו (15 בפברואר) 2006

(חמ) 3 — 2433

שלמה משה עמאר

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

ונשיא בית הדין הרבני הגדול

י"פ התשס"ד, עמ. 3958'

נספח ב': קטעים מתוך עתירה לבג"ץ למתן צו על תנאי וצו ביניים, דיני

מכהנים נגד ממשלת ישראל, מערך הגיור משרד ראש הממשלה, נציב שירות

מדינה.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

הבג"ץ הוגש בינואר 2009, ונמצא עדיין בערכאות.

1. בתי הדין המיוחדים לגיור פועלים משלהי שנת תשנ"ה (1995) ועוסקים בגיורם של אלפי עולים, רובם ממדינות חבר העמים ואתיופיה.
2. בשל שיקולים שונים, ועם החילופין שחלו ברבנות הראשית, הועבר תפקיד הפיקוח והניהול על בתי הדין לגיור לסמכות משרד ראש הממשלה.
3. בחודש מרס 2007 הורה ראש הממשלה על הקמת ועדה בינמשרדית לבחינת נושא הגיור בישראל. בראש הוועדה עמד מנכ"ל משרד הקליטה, מר ארז חלפון. בין יתר הנושאים, בחנה הוועדה את מידת הצורך בתוספת תקנים ודיינים למערך בתי הדין לגיור.
4. עוד בטרם הוקמה הוועדה, ביום 1.3.07, פנה הרב אליהו מיימון מנהל בתי הדין המיוחדים לגיור לרב חיים דרוקמן, ראש מערך הגיור והביע את צערו כי הפנייה למינוי דיינים נוספים נעשתה ללא תיאום עמו. הרב מיימון הוסיף עוד כי **אין בהוספת התקנים כל צורך**. במכתבו כתב הרב מיימון בין היתר כי:

**כיום רוב הדיינים עובדים רק פעם בשבוע חלק פעם בשבועיים וחלקם לא עובדים
וזאת כיון שאין צורך בימי דיון נוספים.** (ההדגשות כאן ולהלן אינן במקור אלא אם צויין
אחרת)

תוספת דיינים למערכת תיצור עומס מערכתי עלי, מדיינים שידרשו בצדק להשתתף בימי
דיונים בעוד שהמצב האוביקטיבי אינו מאפשר ביצוע ימי דיון נוספים בשל חוסר ביקוש
לימים כאלה".
5. ואכן, לטענות בדבר עומס שקיים כביכול בבתי הדין לגיור אין ולא היה כל בסיס עובדתי.
6. הועדה הבינמשרדית לבחינת "מבנה ארגוני כולל ואיגום המשאבים בנושא הגיור בישראל", אשר נודעה גם בשם "ועדת חלפון" (על שם העומד בראשה), סיימה את עבודתה, והגישה את המלצותיה לממשלה ביום 24.12.07.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

7. לא למותר להזכיר בהקשר זה, כי "איגום משאבים" – כשמו כן הוא - נועד בדרך כלל לחסוך משאבים ולייעל את המערכת, ואילו במקרה דנן ה"איגום" הביא עמו 'אגמים' נוספים, ויצירת צורך, כביכול, במינוי דיינים נוספים, צורך שלא היה ולא נברא, אלא משל היה.

8. בין היתר, המליצה הוועדה בסעיף 5 להמלצותיה, "לאייש לאלתר את 10 התקנים לדייני גיור אשר אושר ע"י נציבות שירות המדינה"

9. מן הראוי להדגיש כי עיון בדו"ח הוועדה מלמד כי ההצעה להגדיל את מספר הדיינים בבתי הדין לגיור לא נתמכה בתשתית עובדתית כלשהי.

10. יתר על כן, בפרק "איתור קשיים, חסמים ובלמים" יש סעיף על "בתי הדין המיוחדים לגיור", אך לא נטען - ולו בדרך רמז - כי מחסור במספר הדיינים או אי תפקודם של הדיינים הקיימים גורם לעיכובים או לעומס על מערך הגיור.

11. דומה כי אין מנוס מהמסקנה כי ההמלצה להוסיף דיינים נבעה מיוזמה חיצונית לוועדה, ועל רקע לחצים להוספת דיינים ללא כל קשר לנתונים ולעובדות שנתבררו בפני הוועדה, וכבר הראנו לדעת לעיל כי עוד בטרם המליצה הוועדה המלצה כלשהי כבר החל מי מבין המשיבים בפעולות להוספת דיינים.

12. כמו כן המליצה הוועדה לתגבר את מערך הגיור בדיינים מתנדבים (פעולה בעייתית כשלעצמה, אשר על פניה מנוגדת להנחיות היועץ המשפטי לממשלה בדבר מתנדבים הפועלים בשירות הממשלה, קל וחומר כאשר מדובר בנושאי משרה שיפוטית).

13. המלצה נוספת של הוועדה ביחס לבתי הדין לגיור "כי היקפי משרות הדיינים בבתי הדין המיוחדים לגיור, יהיו קבועים (אחוזי משרה קבועים), ויופסק התשלום לפי דיון, כפי שקיים היום."

14. ביום 6.2.08 התכנסה ועדת השרים לענייני קליטת עליה וקליטה לדון ב"מבנה ארגוני כולל ואיגום משאבים בנושא הגיור".

העתק פרוטוקול דיוני הוועדה והחלטותיה מצורף לעתירה כנספח 8/ע

15. בדיון זה הציג מנכ"ל המשרד לקליטת עליה, מר ארז חלפון, את המלצות הוועדה שבראשה עמד, אשר כללו בין היתר גם המלצה ל"איוש עשרה תקני דייני גיור".

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

16. המעיין בפרוטוקול הדיון יגלה על נקלה כי כולו התנהל על קרקע רעועה, שיסודותיה ניצבים על נתונים עובדתיים שגויים. כך, למשך, התבטא ראש הממשלה בראשית השיבה בגנות המציאות שבה חיים, כך לדבריו, כ-350,000 אזרחים לא יהודים, והוסיף כי "לא נוצרו הכלים והאפשרות לצרף אותם לעם היהודי". הקורא התמים עשוי לחשוב שהבעיה היא במחסור בדיינים, ולא ידע כי הבעיה האמתית היא שרוב המועמדים הפוטנציאליים לגיור אינם מעוניינים כלל לעבור הליכי גיור, ואפילו מקצת מהם שמתחילים בתהליך, נושרים במהלכו ואינם מגיעים לקו הגמר.

17. מינוי שאר הדיינים, ובכמה מישורים:

א. מינוי ראש מערך הגיור ייעשה באמצעות ועדת איתור מיוחדת שבראשה יעמוד הראשון לציון, ואילו "איוש 10 תקנים שאושרו על ידי נציבות שירות המדינה", ייעשה על ידי "ועדת האיתור בנציבות שירות המדינה" (והיא אינה הוועדה המיוחדת שחבריה ניקבו בשמות בהחלטת ועדת השרים).

ב. משרת ראש מערך הגיור – היא ורק היא – תצורף לרשימת המשרות פטורות המכרז הנקובות בחוק שירות המדינה (מינויים).

ג. המשפט האחרון בעניין התקציב, ניתן להיתרגם, בלשון אנשי אגף התקציבים במשרד האוצר: ההחלטה מותנית במציאת מקורות תקציביים למימונה, ובהיעדר תקציב – לא ניתן יהיה לממשה. שאם אין כסף – משכורות מאין? .

18. ככל שידוע לעותרים, כבר במהלך חודש יוני 2008, חצי שנה ויותר לפני החלטת הממשלה נשוא העתירה, החל מי שהחל בלשכת הראשון לציון בשיבוץ ראשוני של דיני בתי הדין המיוחדים לגיור. זאת, עוד בטרם נתקבל אישור תקציבי להוספת דיינים במערך הגיור (שכאמור בהחלטות הממשלה גופה, בו היה מותנה כל התהליך).

19. משהגיע דבר השיבוץ המוצע לידיעת הדיינים הותיקים, וביניהם העותרים, נתברר להם כי את הבטחת המשיבים להוסיף תקנים נוספים למערכת בתי הדין לגיור נשאה הרוח. עיון בהצעת השיבוץ המוצע העלה כי שני אבות בית דין ותיקים, הרבנים שלמה שושן וגדעון פרל, הודחו למעשה מתפקידם (בלי שנערך להם ולו שימוע מינימאלי, כמתבקש וכמתחייב הן מעקרונות היסוד של הגינות ותום לב, הן מעקרונות היסוד של איסור

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

פגיעה בכבודו של אדם ובשמו הטוב, והן מכוחם של דיני עבודה). במקומם הייתה כוונה למנות אבות בית דין חדשים, למרות שהמועמדים למלא משרה זו – של אב בית דין – לא כיהנו מעולם אפילו כדיינים מן השורה בבתי הדין לגיור.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

נספח ג' מכתב מיו"ר הCJJ לרה"מ אולמרט בנושא הגיור, 9 יולי, 2008

מצ"ב מכתב חוזר של רה"מ ב16 ליולי, 2009

The Honorable Ehud Olmert

Prime Minister of the State of Israel

Prime Minister's Office

3 Kaplan Street, Hakiryia

Jerusalem, 91950

ISRAEL

Dear Prime Minister Olmert:

As leaders of the American Jewish community, we are writing to you to express our deep concern regarding the untenable instability that has characterized the conversion system in Israel over the past few months and ask for your personal involvement.

For almost three decades, the Jewish community of the Diaspora fought for the redemption of Soviet Jewry. Now that many have arrived in Israel, we must provide them with full acceptance and fulfill the notion of "am yisrael. "

While we are aware that you have made efforts to resolve the crisis by appointing your cabinet secretary to oversee conversion, and we understand the complexities of these challenges, we hope that greater and deeper involvement by you personally will make a marked and real difference in the view of immigrants seeking conversion and in guaranteeing the future of conversion in Israel. Few crises have so divided Israel from the North American Jewish community. Your leadership on this issue would reinforce the historic notion that the Israeli government is both representative of its citizens and the Jewish people.

On behalf of United Jewish Communities and the Federations of North America, we ask that you take an active role in the future of the conversion authority and move conversion in Israel to a high place on your agenda. For the Diaspora leadership and the Diaspora Jewish communities, this is central to our work of building Jewish peoplehood.

We eagerly anticipate your response.

Sincerely,

Howard M. Rieger

President/CEO

Joseph Kanfer

Chair, Board of Trustees

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

נספח ד' החלטת ממשלה מ14 פברואר בנושא מבנה הארגוני של מערך הגיור

החלטה מס. ע2/ של ועדת שרים לענייני עליה, קליטה ותפוצות מיום 06.02.2008 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 14.02.2008 ומספרה הוא 3155(ע2).
הממשלה ה-31 אהוד אולמרט

מבנה ארגוני כולל ואיגום משאבים בנושא הגיור בישראל נושא ההחלטה:

מחליטים: הגיור במדינת ישראל הוא על-פי ההלכה היהודית ומערך הגיור האמור בהחלטה זו יונחה על-ידי הראשון לציון, הרב שלמה עמאר.

לאמץ את עיקרי המלצות הוועדה הבין-משרדית, אשר מונתה על-ידי המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, בראשות המנהל הכללי של המשרד לקליטת העלייה, מר ארז חלפון, לבחינת מבנה ארגוני כולל ואיגום המשאבים בנושא הגיור בישראל בשינויים כמפורט להלן.

(דו"ח הוועדה נמצא במזכירות הממשלה).

להלן עיקרי ההמלצות בשינויים המסויימים כאמור:

1. מערך הגיור:

א. מערך הגיור במשרד ראש הממשלה יוגדר במסגרת יחידת סמך במשרד ראש הממשלה, אשר תטפל בכל נושאי הגיור, במבנה ארגוני חדש (להלן - "מערך הגיור"). שירותי יעוץ משפטי, חשבות, ותמיכה אדמיניסטרטיבית יינתנו על-ידי משרד ראש הממשלה.

ב. בראש מערך הגיור יעמוד ראש מערך הגיור (להלן - "ראש מערך הגיור" או "ראש המערך") אשר יפעיל ויכוון את כלל המערכות המטופלות במתגיייר - החל בתכנית הלימודים במכונים השונים וכלה במדיניות בתי הדין המיוחדים לגיור - ויהווה סמכות הלכתית, תחת הנחייתו של הראשון לציון, הרב שלמה עמאר.

מינוי ראש מערך הגיור ייעשה לפי סעיף 21 לחוק שרות המדינה (מינויים), התשי"ט1959, הקובע כי הממשלה רשאית, על פי המלצת ועדת השרות, ובהודעה שתפורסם ברשומות, לקבוע משרות שחובת המכרז לא תחול עליהן, בכפוף להליך של ועדת איתור מועמדים, שבראשה יעמוד הראשון לציון, הרב שלמה עמאר ובין חבריה יהיו, בין היתר, מזכיר הממשלה ונציב שירות המדינה, כמקובל ובהתאם להחלטות הממשלה והוראות התקש"ר.

החלטה זו מתייחסת למינוי ראש מערך הגיור לאחר תום כהונתו, כפי שייקבע, של ראש מערך הגיור הנוכחי, שמונה בהתאם להחלטת הממשלה מס. 761 מיום 1.9.2003.

הניהול האדמיניסטרטיבי של מערך הגיור ייעשה על ידי מנהל אגף (גיור) אשר יהיה אמון על הפעלת מערך הגיור בהתאם להנחיות ראש מערך הגיור, ובכלל זה ינהל את כלל הפעילויות השוטפות של מערך הגיור.

ממליצים לוועדת השירות לקבוע כי תפקיד מנהל אגף (גיור) יהיה פטור, ככל הניתן, ממכרז לפי הוראות החוק והתקש"ר, ויעשה על-פי הנהלים הקיימים כמקובל בהליך איתור מועמדים על-פי המלצת ועדת השירות. משרה זו תהיה

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

שנייה במעמדה במבנה הארגוני של מערך הגיור.

ג. מערך הגיור יהא אחראי לנושאים המפורטים:

1)בתי הדין המיוחדים לגיור.

2)הכשרת מתגיירים - המכון המשולב ללימודי היהדות, תמיכה בעמותות העוסקות בגיור, פיקוח, וליווי המתגיירים.

3)הסברה - מידע, פרסום, וגיוס תלמידים.

4)משימות מיוחדות - גיורים בצה"ל ופניות ציבור.

ד. מנהל אגף (גיור) יכין, תוך 45 ימים מיום מינוי, תכנית עבודה מפורטת, הכוללת תקציב נדרש לשנים 2009-2011 על פי התקציב המאושר.

ה. מערך הגיור במתכונתו החדשה יחל לפעול לא יאוחר מתום 4 חודשים ממועד החלטה זו .

2.ועדת שרים:

א. ועדת השרים לענייני עליה, קליטה ותפוצות בראשות ראש הממשלה, ממליצה לממשלה לאשר את שינוי שמה לוועדת השרים לענייני עליה, קליטה ותפוצות (גיור) להלן - "ועדת השרים".

ב. תוקם ועדת היגוי, אשר תעסוק במעקב ובקרה בתחום הגיור ותעקוב מקרוב אחר יישום החלטה זו ופעילות המערך ב-4 שנים הקרובות) להלן - "ועדת היגוי". ועדת היגוי תתכנס 3 פעמים בשנה לפחות ותורכב מנציגי המשרדים הבאים: ראש הממשלה - יו"ר, קליטת העליה, האוצר, החינוך, הפנים, המשפטים, הבטחון (צה"ל), והסוכנות היהודית.

יו"ר הוועדה יעביר דיווח שוטף לוועדת השרים.

3.בתי הדין המיוחדים לגיור:

א. מינוי דיינים נוספים - וועדת האיתור בנציבות שרות המדינה תאתר לאלתר 10 דיינים, לאיזו 10 תקנים שאושרו על ידי נציבות שירות המדינה. במידת הצורך תיבחן תוספת תקנים בתיאום עם נציבות שירות המדינה, אגף התקציבים באוצר וראש מערך הגיור.

ב. היקף משרת הדיין - התשלום בהתאם למספר הדיונים יופסק. היקף משרת הדיין יהא קבוע (אחוזי משרה קבועים), בתיאום עם נציבות שירות המדינה.

ג. מוצע כי הראשון לציון, בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה, ישנו את כללי הדיון בבקשות לגיור, התשס"ו-2006, ויקבעו כי "שליח בית דין" יכונה "חונך למתגייר" ויסייע למתגייר בכל שלבי התהליך.

4.רבנים מתנדבים לתפקיד דיינים לעניין גיור:

סוגיית "רבנים מתנדבים" אשר יוסמכו לשמש כדיינים לעניין גיור תיבחן על ידי היועץ המשפטי לממשלה, לאחר שתישמע עמדת הגופים הנוגעים בדבר. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה תובא לדיון בישיבתה הקרובה ועדת שרים לענייני עליה, קליטה ותפוצות.

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה

5.מכוני הכשרה:

א. תקציב ההתקשרות עם המכון המשולב ללימודי יהדות יעבור מהמשרד לקליטת העלייה למשרד ראש הממשלה. המשך ההתקשרות עם המכון, המהווה היום זרוע ביצוע ייחודית של הממשלה בתחום ההכנה לגיור, יעשה על ידי משרד ראש הממשלה בהתאם לכל דין.

ב. תקציב התמיכות לעמותות המכינות לומדים לקראת גיור, המוכרות על ידי מערך הגיור, יעבור ממשרד לקליטת העלייה למשרד ראש הממשלה. משרד ראש הממשלה יבחן את מבחני התמיכה הקיימים היום ויעדכןם בהתאם.

6.משפחות מלוות וקהילות מלוות:

ליווי המתגייר על ידי משפחה מלווה וקהילה מלווה - יורחב.

לפי הצעת ראש מערך הגיור, יבחן משרד ראש הממשלה את האפשרות להתקשר עם רכזים לצורך הפעלת קהילות מלוות - הכול בהתאם להוראות הדין ולכללים המקובלים.

7.תקציב:

תוספת התקציב הנדרשת להפעלת מערך הגיור בהתאם להחלטה זו, בסך של 14 מיליון ש"ח (במונחים שנתיים), לרבות חמישה תקני כוח-אדם נוספים (באישור נציבות שירות המדינה (יוקצו בהתאם לסיכום בין מזכיר הממשלה ומשרד האוצר לאחר שיאותרו המקורות התקציביים למימנם).

רח' האומן 9 תלפיות, ת.ד. 4724 ירושלים 91046

טל. 02-6482205 פקס. 02-6480726

טל לפניות. 1-700-500-507

Email: itim@itim.org.il

ברית מילה • שמחת בת • פדיון הבן • בר/בת מצוה • נישואין • גירושין • גיור • קבורה